

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

76. ÉVFOLYAM

2006 AUGUSZTUS

No. 4 (359), Vol. 76, August 2006, USPS 178-560

4. SZÁM

A GYÜLEKEZET MEGÚJULÁSA

Évszázadokkal ezelőtt így fogalmaztak eleink: "Spiritus Sanctus conservat et renovat ecclesiam." Magyarra fordítva így mondjuk: A Szentlélek őrzi (konzerválja) és újíttja meg (renoválja) az egyházat.

Ez a hitvallásszerű régi mondat nem kevesebbet állít, mint hogy minden emberi törekvés a gyülekezetek megújulására hiábavaló, ha nincs összhangban a Szentlélek munkájával. Nem véletlen, hogy az Apostoli Hitvallás 3. hitágazatában a Szentlélek összefüggésében szólunk az egyházról. Érdeemes aprónak tűnő, ám döntő jelentőségű különbségre felfigyelni. Amíg a Hitvallásban azt mondjuk, "Hiszek a Szentlélekben", addig a folytatásban már így fogalmazunk, "egy keresztyén

anyaszentegyházat". Vagyis nem az egyházban hiszünk, hiszen az óhatatlanul tele van emberi tényezőkkel, gyengeségekkel, és bűnökkel, hanem a Szentlélekben, Aki pünkösdkor létrehozta, majd folyamatosan őrzi és újíttja azt.

Ezért minden korábbinál erőteljesebben rá kell és rá lehet magunkat bízni Isten Szentlelkére.

Sokan azt gondolják, hogy a Lélekre való hivatkozás idegen az evangélikus teológiától. Kétségtelen tény, hogy a kisegyházak vagy éppen a karizmatikus közösségek előszeretettel hivatkoznak a Lélek munkájára. Másfelől az igazán ősi számító ortodox egyházra jellemző az elmélyült spiritualitás, a Szentlélek munkájának a komolyan vétele. Evangélikusok "lélektelenül" élünk?

Ha az egyház születésének dokumentumát jelentő Apostolok Cselekedeteit figyelmesen olvassuk, akkor arra a felismerésre jutunk, hogy a gyülekezet életét kezdettől fogva a Szentlélek irányította. A könyv 2. fejezetéből értesülünk a Lélek pünkösdi kiadásáról, de ez az áradás nem apad el, hanem folyamatosan tapasztalható. Péter apostol arról tesz bizonyosságot, hogy "a názáreti Jézust felkente az Isten Szentlélekkel és hatalommal" (10:38), ugyanakkor arról is értesülünk, hogy "megteltek mind Szentlélekkel" (2:4). Az a Lélek tehát, Aki Jézusé lett — Akinek birtokában Lukács 4:18-ban ezt mondhatja: "az Úr Lelke van énrajtam" —, a tanítványoké is lehet. Mester és tanítvány kapcsolatának szép példája ez.

A könyv folytatásából is arról értesü-

lünk, hogy a Lélek gondoskodik az egyház növekedéséről: "Az egyház ... az Úr félelmében járt, és a Szentlélek segítségével számban is gyarapodott" (9:31).

Miként él a mai egyház a teremtő Szentlélekhez méltóan? Mi szolgálja a gyülekezetek megújulását? Erre a kettős kérdésre így szól a válasz: Akkor él az egyház a Lélekhez méltóan, ha komolyan veszi, hogy a Vigasztaló Lélek uralma alatt él, és így van remény a gyülekezet megújulására.

János evangéliumában is találkozunk a Vigasztaló Lélek kifejezéssel, hiszen búcsúbeszédében Jézus azt ígéri, hogy elküldi majd a Paraklétoszt, a Vigasztalót.

Az egyházban ezért a vigasztalás szolgálatát kell végeznünk. Úgy ahogy Ézsaiás is meghallotta az ígét: "Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet!" (Ézsaiás 40:1).

A mindinkább farkastörvénynek alárendelt és egyre vigasztalanabb világban az egyház a vigaszt jelentheti. Az evangélium bilincseket oldó erejével, a könnyek letörlésével, a görcsök feloldásával töltheti be ezt a szerepet.

Latin mondattal kezdtem, azzal is fejezem be. A lutheri reformáció az egyház szolgálatát ebben a tevékenységben ragadta meg: "Mutuum colloquium et consolatio fratrum", vagyis a testvérek kölcsönös beszélgetése és egymás vigasztalása.

Amennyiben képesek vagyunk erre a szolgálatra, akkor vagyunk a Paraklétosz gyermekei, és akkor újulnak meg és elevenednek meg gyülekezeteink.

Jövel, Szentlélek Úristen!

Dr. Fabiny Tamás ev. püspök (Budapest) - h.m.

A 96. ZSOLTÁR

Énekeljétek új éneket az Úrnak, énekelj az Úrnak, te egész föld!

Énekeljétek az Úrnak, áldjátok nevét, hirdessétek szabadítását minden nap! Beszéljétek el dicsőségét a nemzeteknek, csodáit minden népeknek!

Mert nagy az Úr, méltó, hogy dicsérjék, félelmesebb minden istennél.

Hiszen a népek istenei csak bálványok, az Úr pedig az ég alkotója.

Fenség és méltóság jár Előtte, erő és ékesség van szentélyében.

... ..

Mondjátok el a népeknek, hogy uralkodik az Úr! Bizony, szilárdan áll a világ, nem inog.

Örüljön az ég, örvendezzen a föld, zúgjon a tenger a bennelevőkkel! Ujjongjon a mező, és minden, ami rajta van!

Ujjongjanak az erdő fái mind az Úr előtt, amikor eljön, mert eljön, hogy ítélkezék a földön. Igazságosan ítéli a világot, pártatlanul a népeket. ■

A Magyar Evangélikus Konferencia Előkészítő Bizottsága
(A Déli Evangélikus Püspöki Hivatal címén):
H-1088 Budapest, Puskin u. 12.
Tel. és Fax: 36 / 1 - 338-23-02
E-mail: maek@lutheran.hu

Budapest, 2006.június 27.

Kedves külföldön élő magyar evangélikus Testvéreink!

Szeretettel ismétljük meg az Evangélikus Élet május 14-i számában olvasható hírt, hogy a Magyar Evangélikus Konferencia Előkészítő Bizottsága kimondta a Maek megalakulását, megválasztotta a három tagú ideiglenes elnökséget, s az egyesület nyilvántartásba vétele érdekében az elkészült Alapszabályt elküldte az illetékes Bírósághoz.

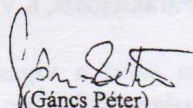
Idézzük az Alapszabály néhány mondatát: "A Konferencia a Magyarországon, a Kárpátmedencében és a világon bárhol élő magyar anyanyelvű evangélikus (protestáns) egyházak, gyülekezetek, illetve a nem magyar anyanyelvű egyházak közösségében élő magyar anyanyelvű evangélikusok testvéri és szolgálati közössége. Feladatának érzi, hogy erősítse és elmélyítse a közösséget alkotó tagok identitását, és segítséget nyújtson ahhoz, hogy a magyar anyanyelvű evangélikus (protestáns) közösségek és személyek egymást és intézményeiket megismerhessék és kölcsönösen támogathassák. A Konferencia célja továbbá az evangélizáció előmozdítása, az egyházért és a magyarságért érzett felelősségtudat erősítése, az elesettek iránti szolidaritás, a szabadság, a türelem és a nyitottság Jézus Krisztus tanítása szerint való hirdetése". (4.§.1.)

Örömmel közöljük Testvéreinkkel, hogy Istenünk egyetértését és támogatását kérve remélve, október 13-14-én Orosházán sor kerül a Maek első ünnepélyes küldöttgyűlésére, "zászlóbontásra". Erre a két napra szeretettel hívjuk és várjuk a magyar anyanyelvű gyülekezetek küldötteit, illetve a nem magyar anyanyelvű gyülekezetekben élő magyar anyanyelvű testvéreinket.

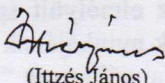
Örömmünk akkor lenne teljes, ha Testvéreink nemcsak az ünnepi órákat töltenék velünk, de részt vennének a Konferencia további munkájában is, hogy megvalósuljon és erősödjék a világon bárhol élő magyar evangélikusok testvéri és szolgálati közössége.

Az orosházi együttlétre részletes és pontos jelentkezést kérünk: ki, mikor és hogyan érkezik, számára/számukra milyen szállást foglaljunk. A jelentkezést a fenti posta- illetve e-mail címre kérjük szeptember 1-ig. A jelentkezést visszaigazoljuk, s a jelentkezőknek pontos programot küldünk.

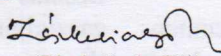
Erős vár a mi Istenünk! Hittestvéri köszöntéssel, szeretettel:

(Gáncs Péter)
püspök, az ideiglenes elnökség tagja

(Ittész János)
elnök-püspök

(Zászkaliczky Pál)
a Maek szervező titkára

Kedves olvasóink, hittestvéreink figyelmét felhívjuk a fenti meghívóra és egyben ajánljuk is, hogy amennyiben megtehetik, a jelzett "zászlóbontáson" vegyenek részt. Ezen a magyar evangélikus világtalálkozón alakul meg a magyar evangélikusok világszervezete — kevés körültekintéssel és figyelemmel választott néven —, a Magyar Evangélikus Konferencia (MAEK). Természetesen, ez nem tévesztendő össze az 1941-ben Clevelandban létesült, vagyis a 65 éve működő *Amerikai Magyar Evangélikus Konferenciával* (AMEK). A Budapesten szervezendő Magyar Evangélikus Konferencia a Magyar Evangélikusok Tanácskozó Testületének az utóda azzal a céllal, hogy az elődszervezet lazaságát túlhaladva kölcsönösen közvetlenebbé tegye a világon szétszórta magyar evangélikus hívek gondjait és örömeit. Hogy ennek az új szervezetnek milyen jelentősége lesz nyugateurópai és tengerentúli vonatkozásban, azt egyelőre nem lehet belátni, de annyi biztos, hogy különösen hatékony lehet a kárpátmedencei magyar evangélikusság javára. Hiszen szorosabban kapcsolja össze, jóformán integrálja a magyarországi, az erdélyi, s a délvidéki magyar ev. egyházakat, s velük együtt a felvidéki, muravidéki, és őrési magy. ev. gyülekezeteket/szórványokat is bevonja azokba a programokba, melyek a trianoni határokat átfelve a közösséget mélyítik és fennmaradásukra bátorítanak.

Tehát legyen ez a néhány sor buzdítás a világtalálkozón való részvételre. Akár a fentebb megadott címen, akár az *Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia* címén (lásd a 8. oldalon) szívesen szolgálunk további tájékoztatással. ■

A KÜLFÖLDI MAGYAR CSERKÉSZ-SZÖVETSÉG KÖZLEMÉNYE: MAGYAR SZOLIDARITÁS TÜZE

Az 1933-as gödöllői jamboree idején a Magyar Cserkészszövetség "Magyar Szolidaritás Napot" rendezett. Az előre megbeszélte napon cserkészeink tábortüzeket gyújtottak egész Magyarországon és az elcsatolt területeken. A megbeszélte időben lobbantak fel a szolidaritás lángjai Gödöllőn, a Hargitán, a Tátrában, a Mecsekben, Szabadkán, a Bakonyban. Mindenfelé, ahol magyar cserkészek voltak.

2003 augusztusában, a Külföldi Magyar Cserkészszövetség felújította ezt a fontos kezdeményezést. Ennek nyomán otthon, a Kárpátmedencében, Kazahsztántól Honoluluig, Svédországtól Rio de Janeiróig, a Föld minden magyarok által lakott részén fellángoltak a tábortüzek, vagy a gyertyácskák, mécsesek. Ma már az évi munkatervünk állandó része a Magyar Szolidaritás Tüze. Kérjük csapatainkat, az idein is valósítsák meg ezt a tervet.

Az eddigi tapasztalatok alapján kérjük, hogy a gyertyaláng vagy a tábortűz, mindenhol a helyi időszámítás szerint, augusztus 20-án este 21.00 órakor lobbanjon fel a nemzetközi dátumvonalától nyugatra, tehát Újzéländ, Ausztrália vonalától keljen útra és végigkísérve augusztus 20-át, Honoluluban aludjék ki. Így, amikor Budapesten felroppennek a Szent István napi tűzijáték első rakétái, a magyar szolidaritás lángja már 11-12 órája úton lesz és Honoluluig még ugyanannyi órai útja lesz hátra.

Bizonyára nincs olyan időzónája a Földnek, ahol nem élnének cserkészeink és más magyarok, s ezért csak szervezés kérdése a megvalósítás: Tábortűz Croydonban, Fillmoreban, Los Angelesben, gyufavillanás a Hargitán, gyertyák a budapesti lakásokban, mécses Dunaszerdahelyen, tábortüzek Rióban, Caracasban, Sydneyben, Münchenben, Oslóban, Torontóban, Krasznahorkán, Calgaryban, New Yorkban, vagy Körösmezőn. Azok, akik a budapesti tűzijátékot nézik, a felreppenő első rakétában lássák a magyar szolidaritás tüzeinek fellobbanását.

Kérjük a magyar szervezeteket is, otthon és az egész világon, amelyek még nem csatlakoztak az elmúlt három év alatt, tegyék meg most! A világot átölelő testvéri összetartozás kifejezése váljon hagyománnyá és legyen a magyar öntudat egyik pillére.

Kérjük a szervezeteket, egyházakat, személyeket, hogy részvételüket jelezzék E-leveleiben: corvinus@mountaincable.net

Jó munkát!

Magyaródy Szabolcs, cscst.

Hunyadi Öcs. Mk.

Lendvai-Lintner Imre, cscst.

Elnök.

**Más alapot senkisémet vethet a
meglévőön kívül, amely az Úr
Jézus Krisztus.** 1Korinthus 3:11.

A KERESZTYÉN ÉLET KÉSZENLÉTI ÉLET LEGYEN

Olvasd: Lukács 12:35-40.

Nyárnak a derekán jobban tetszik, ha kihasználhatjuk a pihenésnek, a kikapcsolódásnak az alkalmait, még akkor is, ha természeti jelenségek és éppen személyi körülmények mintegy arról szólnak, hogy nyári időben sem lehet elkerülni a mindennapok kihívásait, problémáit, és próbáit. Csak gondoljunk a múltévi nagy hurrikánra, Katrinára, vagy az ország több részében idén támadt árvizekre, betegségeinkre, esetleg gyászainkra, miközben állandóan halljuk a híreket a háborúról, a figyelmeztetéseket terrorcselekmények lehetőségéről. Mintha a nyári ellustuláshoz, már akinél ez megvalósítható, bizonyos feszültségnek kellene párosulnia. Nem akarjuk elrontani saját kedvünket és mégis bennünk motoszkál a szükség, hogy éberek legyünk még közvetlen jólismert környezetünkben is. Igénk meglepően szólít fel mindannyiunkat most is a vigyázásra.

Ilyen ígéről rendszerint az egyházi év végén szoktunk elmélkedni, amikor természetesnek tartjuk, hogy az idő múlásával jobban forduljunk az örökkévalóság kérdése felé. Akkor, úgy november vége felé magától értetődik ez a téma, hiszen körülöttünk is jelei támadnak az elmúlásnak, amint a természet téli álmára készül. Ilyenkor aztán szembesülünk a magunk múlandóságával is, s ezért nyitottabb szívvel figyelünk az ítéletet hirdető Úr Jézus szavaira, Aki, mint akkortájt hangsúlyozzuk, eljövendő lesz dicsőségben, s a hitvallás szerint, hogy ítéljen élőket és holtakat.

De mindezzel foglalkozunk most itt augusztusban, nyár derekán, vakációs időben? Egyszerűen azt kell megállapítanunk, hogy a keresztyén életnek készlenléti életnek kell lennie. Ez keresztyén mivoltunk lényege, sőt éppen célja, vagy reménysege is. Minden más másodrendűvé válik akkor, ha arról van szó véges és gyarló életünk valóságában, hogy mi, hívő emberek, várjuk és bizonyosak vagyunk afelől, hogy Jézus Krisztus, a mi feltámadott és élő Urunk a maga idejében eljön és láthatóvá teszi az Ő országát. S ebben a várásban, bizonyosságban nem restülhetünk meg. A mennybemenetel idején a tizenkét tanítvány úgy szerette volna tudni, hogy Jézus mikor és milyen körülmények között jön újra. Kíváncsiságukat az Úr nem elégítette ki. Csak annyit mondott nekik, ami egyben küldetésükké lett, hogy tanúi lesznek egészen a föld végső határáig. S ebbe a tanúsági körbe beletartozik minden ember, akihez eljutottak a kegyelmi eszközök, az Ige és a Szentségek, akik

hallgatják a Szentírás üzenetét, akiket megkereszteltek, s akik élnek alkalomról alkalomra Krisztus szent testével és szent vérével az Úrvacsorában. Furcsa dolog ez.

Ő nem kérdezi, fiatalok vagyunk-e vagy idősök, egészségesek-e vagy betegek, szegények-e vagy gazdagok, nők-e vagy férfiak, s ami mindennek áttekinthetetlen változata, hanem egyszerűen kijelenti, tanúi leszünk, tanúi vagyunk. Éppen nyár majdhogya kellős közepén csakúgy, mint a szokásosabb elmélkedés kapcsán valamikor novemberben. Nem is vesszük igazán észre, hogy tulajdonképpen mennyire meg is felelnénk a mai igének, ha nem az örökkévaló Úr várásáról volna abban szó. Hiszen jóformán állandó vigyázásban telnek a napjaink. A körültekintő ember készültségben van kisebb nagyobb motyóval, szükséges holmikkal, főleg olyan helyeken, ahol gyakori az előfordulás, hogy tornádó támadhat, vagy egyéb természeti katasztrófa, mint erdő- vagy bozótűz.

Jézus meg is fedtte a farizeusokat, akik tudtak az időjárás és az évszakok jeleiből következtetni a mindennapok elviselésére, de képtelenek voltak szembenézni azzal, holott éppen jártasságuk miatt lehetett tőlük elkívánni, hogy Istennek tartoznak felelősséggel életükért és cselekedeteikért. Ezért szólítja meg Jézus tanítványait, nemcsak a Tizenkettőt, hanem minden keresztyén hívőt ezzel a jelentőségteljes bevezetéssel: *Ti pedig . . .* Ez a két szó elvárást jelez. Azt, hogy a keresztyén ember legyen más, amikor életútját járja az örökélet felé haladásában. Nem a következő óráért, nem a holnapért, nem a jövő évért, s annak reményeiért, hanem úgy, hogy készül az ő Ura, Jézus Krisztus bármikor megtörténhető, látható eljövételére. Fel kell ismerünk, hogy ettől a célegyenestől miriád tényező, természetesen maga az ördög kíván minket eltéríteni. Ez az eltérítési törekvés jelen van társadalmi megnyilvánulásainkban, az erkölcsi és etikai romlásban, az élvezethajhászásban, az emberi kapcsolatok megrontásában, a szeretetlenségben, a türelmetlenségben, s még számtalan formában, csak maradjon ki a gondolkodásból, a beszédből az Istenfogalom, a felelősségtudat, s az igazságunk az abszolút volta.

Jézus azonban a "Ti pedig" másságát várja el, követeli meg mindnyájunktól. S amikor ilyet mond, akkor, amit még hozzászól, a nagyszerűen meglepő. Meglepő-e igazán? Hát Jézus Krisztust nem ismerjük-e szolgáló Urnak, Aki azért jött, és azért adta magát a keresztfára, hogy aki hisz Őbenne el ne vesszen, hanem örök élete le-

gyen? Péter apostol, ez a hirtelen lelkesedő és hirtelen tagadni is képes Péter, menyire tiltakozott, hogy neki Jézus a nagycsütörtöki együttlétben ne mossa meg a lábát, s amikor Jézus rámutatott az Ő szolgálatának a szükségére, már a fejének a megmosását is kérte. Arról van persze a szó, hogy bármennyire is igyekszünk, bármennyire is éljük a keresztyén ember dicséretes életét, ez nem a mi szolgálatunk, azaz érdemünk, hanem része annak a vigyázásnak, amivel a jövőbe tekintünk, Jézus eljövetele felé.

Akkor, bár a kereszt már rámutat és oktat, akkor majd szembesülünk a mi drága Urunkkal, Aki folytatja a megváltás becses szolgálatát. Micsoda idillikus kép ez a mi fenti igénkből, hogy a vigyázó szolgálát az Úr az asztalhoz ülteti és felszolgál nekik. A megérkezett Úr, Aki messziről jött, nem azt várja a a szolgálótól, hogy Neki tegyenek kedvére és kipihenhesse magát, hanem Ő veszi fel a szolgálat kötevényét, s megvendégeli azokat, akik Belé vetették reményüket, akik vigyázóan várták, s el lenálltak a kísértésnek, hogy minek is az izgalom, mert úgy sincs itt a gazda. Hát jön, és itt lesz, s mondjuk helyesebben, láthatatlanul, de hittelfoghatóan itt van, és szolgál nekünk, hogy mi is szolgáljunk, kiki a maga helyén, s vegyünk részt az Ő ország alakulásában.

Így nyílik meg előttünk a nagy menyeyei vacsorának az ígéretes távlata, s láthatjuk magunkat a hívők nagy seregével együtt a Bárány hatalmas asztala körül. Ő az, Aki boldognak mond minket. Így állunk vigyázóként lelki és szellemi kincseink felett, megbecsülve örökségünket, keresztyén és magyar mivoltunkat, tisztelve történelmünket, hálát adva az ezer-százvalahány év előttiekért, István király, Szent István tanúság vállalásáért, aki a maga idejében volt vigyázó és adott példát nekünk, s aki így ma is buzdít Jézus Úr szavainak hallgatására, követésére. Hiszen készen kell lennünk a számadásra, a tanúság megbizonyítására, az őrállók éberségével, "mert abban az órában jön el az Emberfia, amikor nem is gondoljátok!" bb

◆ **Arra biztatunk mindenkit itt az USA-ban, hogy október közepétől december végéig levelekre csak a hagyományos, a Madonnát és Kisgyermeket ábrázoló, karácsonyi bélyeget tegyék. Legyen ez is keresztyén biznyságtétel! Sajnos a kanadai bélyeg kibocsátásokról eddig nem tájékozódhattunk, de természetesen ott is hasonló keresztyén biznyságtétellel buzdítunk. - Szerk.** ■

Innen-Onnan . . . . .

¶ A "Lutheran Church of Australia" egyház 85 elemi- és középiskolát tart fenn. Ezekben 32 ezer diák tanul; a tanítók és tanárok száma meghaladja az 1800-at. Az egyház továbbá tanár- és lelkészképző egyetemet is működtet, és számos "kindergarten" jellegű kisiskolát is.

¶ Németországban a mecklenburgi és pomerániai tartományi ev. egyházak egyesülésüket tervezik. Késő ősre dolgozzák ki és terjesztik ezeknek az egyházaknak a vezetőségei elé az egyesülés alapokmányát. Ugyancsak egyesülésre készül a szászor-szági és a türingiai ev. tartományi egyház.

¶ A Svéd [Ev.] Egyház új érseke, Wejryd Andreas kijelentette, hogy eljár azok ellen a lelkészek ellen, akik megtagadják a részvételt lelkésznek felszentelésén.

¶ A "Da Vinci Code" c. amerikai film nyilvános vetítését betiltották Kínában az államilag engedélyezett katolikus egyházra és Pakisztánban a keresztyén kisebbségekre való tekintettel.

Helyreigazítás. Előző számunk "Innen-Onnan" rovatából: Az amerikai Déli Baptista Szövetség idei országos közgyűlését az északkarolinai Greensboróban tartották meg, nem Greenville-ben. A "Csendes évforduló" cikkéből: Az északamerikai ev. egyházak USA-beli és kanadai országos egyházzakká való alakulása 1986-ban történt meg, nem 1988-ban.

¶ Milyen százalékban járnak templomba hetente egyszer vagy "majdnem minden héten" az USA-beli keresztyének? A Gallup Intézet felmérése szerint a 2002-2005-ös időszakban a következő volt a templombajárok százalékaránya:

Krisztus tanítványai (Disciples) . . .	68%
Mormonok	67%
Pünkösdisták	65%
Déli baptisták	60%
Felekezeten kívüli protestánsok	54%
Római katolikusok	45%
Metodisták	44%
Presbiteriánusok/Reformátusok . . .	44%
→Evangélikusok	43%
Episzkopálisok (Anglikánok)	32%

¶ A nagyszabeni Brukenthal-múzeumot, melyet a kommunista uralom kisajátított, a jelenlegi román kormány visszajuttatta az erdélyi Szász Evangélikus Egyház jogos tulajdonába. Mind a múzeum, mind az ev. várostenplom szerepet kap Nagyszabon.

nek, mint 2007-beni "európai kultúrfővárosként" való bemutatásában. A kormány azt reméli, hogy ezzel a világ láthatja majd Románia "európai arculatát".

¶ Az amerikai Episzkopális [Anglikán] Egyház először választott nőt — elsőként az Anglikán Világközösség tagegyházai közül — országos elnöklő püspökül Shori J. Katherina nevadai megyéspüspök személyében. Az új elnöklő püspök ráadásul pártolja a homoszekszuális személyek aktív bevonását a papi szolgálatba (a new-hampshirei egyházmege homoszekszuális püspöke megválasztását támogatta) és az azonosneműek házassági megáldását is. Kapcsolatosan Williams Rowan canterbury érsek javasolja, hogy az Anglikán Világközösség tagegyházai tagságát két-szintűvé minősítsék. Az első szinten, szavazati joggal is, azok az egyházakat talál-nak, melyek hagyományos anglikán tanítást követnek, a második szinten pedig azokat, csak tanácskozási joggal, melyeknek eltérő a tanbeli állásfoglalásuk.

¶ Az amerikai Presbiteriánus Egyház idei országos közgyűlésén jóváhagyta a Szent-háromságra vonatkozó, s a hagyományostól — Atya, Fiú, Szentlélek — eltérő utalásokat. Ezeket angol eredetijükben idézzük, részben a fordítás vélt nehézsége, részben a nyelvi megbotránkoztatás elkerülése okán: "Mother, Child, Womb" / "Rock, Redeemer, Friend" / "Lover, Beloved, Love" / "Creator, Savior, Sanctifier" / "King of Glory, Prince of Peace, Spirit of Love". Ennyi elég is.

¶ Az amerikai Római Katolikus Püspöki Kar engedélyért folyamodott a Vatikánhoz, hogy a modern angol nyelvű mise szövegén változtatást eszközölhessen. Az a megokolás, hogy a jelenlegi miseszöveg eltávolodott a latin miseszövegtől, s a változtatott fordítással a latin és az angol szöveget hozná egymáshoz közelebb.

¶ Franciaország Elzász-Lotharingia tartományában egyesült a helyi evangélikus és református egyház, Egyesült Protestáns Egyház néven és szervezetben. Az új szervezetben belül a két felekezet megőrzi saját jellegét, de a nyilvánosság előtt, mint egy egyház végzi szolgálatát. MIX

Adományok nyugtázását következő számunkban folytatjuk.

Jövogyilkosság . . . .

[...] A keresztyén, igét ismerő, szentséggel élő, az evangéliumot befogadó ember számára mindezek mellett [ti., a hazai súlyos gazdasági problémák mellett] nem törpülhet el a csaknem kiskorúaknak is majdhogynem felajánlott, alkotmányosan biztosított magyar jövogyilkosság. Ennek különböző változatai kavarnak a nyilvánosságban. Az egyik szerint egy tizen-nyolc éves leányzó a születésnapja reggelén élhetne az alkotmányos jogával, hogy alkalmatlanná tegye magát szülésre, édesanyaságra. Egy másik ötlet szerint esetleg a huszonhat éves dönthet így. Talán friss diplomával a kezében. S ki tudja milyen változatok jöhetnek még! Ez aligha jogkérdés. Nehéz elképzelni ennél elkésőbb dolgot, s nem marad másra lehetőség, mint hogy a keresztyén szülő gyermekeiknek olyan útravalót adjanak, amely biztosíték a ezzel a mások keze és szikéje által végrehajtott öncsonkítással szemben.

Most még inkább fontossá válik a keresztyénség értékeinek — család, anyaság, apaság, gyermek — tudatosítása, az igével történő megszentelése. Most kell igazán — vagy még inkább — fiataljaink számára lelki kapaszkodó, nehogy tizenhat-tizenhét évesen végzetes döntésre jussanak, és tizen-nyolc évesen olyasmint tetessenek magukkal, amit majd életük későbbi időszakában keservesen bánni fognak! Megfosztva magukat az anyaságtól megfosztják leendő kedvesüket, szerelmüket az apaságtól. De megfosztják a szülőket is a nagyszülősegtől, és nem lesz szükség keresztszülőkre sem — az egész családot, rokonságot megfosztják az új jövevénytől. S hazánkat is az új nemzedék új tagjától. Ha az alkotmány ellen nem is lehet tiltakozni (bár azt is emberek hozták létre, tehát nem lehet kizárni a tévedés lehetőségét), még akkor is lehet pozitív tartalmú engedetlenséggel viseltetni vele szemben — ennek lényege, hogy tiszteljük, képviseljük, gyakoroljuk, őrizzük, és továbbadjuk Isten teremtsébeli, ősi szent rendjét.

Groteszk, hogy az ősi szent és mennyei rend tiszteletben tartása legyen az engedetlenség — de legyen ez az a mi hitvallásunk ország és világ előtt. Tanuljunk és tanítsuk a Tizparancsolatot, Jézus Hegyi beszédét, Pál apostol házi tábláit, mert nemzetünknek most erre lenne a legnagyobb szükségé. Ribár János ev. esperes (Orosháza) - e.é.

ERŐS VÁR (USPS 178-560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) by the Hungarian Conference in the Evangelical Lutheran Church in America, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505. Tel.: 216-221-3178. Fax: 216-227-9482. E-mail: AMEvKo@sbcglobal.net. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. Editor: The Rev. Béla Bernhardt. Annual subscription: \$6 in the USA, US\$8 from Canada, US\$15 from overseas by air mail. — Az ERŐS VÁR az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia lapja. Szerkesztő és kiadó: Bernhardt Béla. Aláírt cikkekért írjuk felel. Előfizetés az Egyesült Államokban évi 6 US dollár, Kanadából 8 US dollár, tengerentúlról légipostán évi 15 US dollár. — Kérjük olvasóinkat, hogy címváltozásokat haladéktalanul bejelenteni sziveskedjenek. — Nyomda/Printers: Adkins & Co. Inc. 14541 Madison Ave., Lakewood, OH 44107. — Minden levelezés, előfizetés, adomány a feladó pontos címe feltüntetésével a lap alatti címére küldendő:

Postmaster, send address changes to: Erős Vár, P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038.

PROLONGÁLT KEGYELMI IDŐSZAK

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE 1956. NOVEMBER 1-E ÉS 1958 JÚNIUS 17-E KÖZÖTT
II. RÉSZ: DEZSÉRY LÁSZLÓ ÉS HORVÁTH JÁNOS LÁTOGATÁSAI ORDASS LAJOSNÁL

Az 1956-os szabadságharc ötvenedik évfordulója alkalmából tízrészes cikksorozatban emlékezünk meg azokról az eseményekről, melyek a Magyarországi Evangélikus Egyházat érintették azokban az időkben. Hálás köszönetet mondunk a cikksorozat szerzőjének, Nt. Böröcz Enikő ev. lelkésznek, a hazai Evangélikus Országos Levéltár tudományos munkatársának. Sz.

Ordass kiszabadulását követően a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) megmaradt vezetői csak helyell-közel tartottak vele kapcsolatokat. Az egyetlen kivételt 1952. július 15-e jelentette, amikor Vető Lajos és Dezséry László együtt látogatták meg. A látogatás célja az volt, hogy az Evangélikus Világszövetség (EVSZ) Hannoverben sorra kerülő 2. nagygyűlése előtt Ordass rábírák arra, hogy lépjen vissza az EVSZ alelnöki tisztségétől. Féltek ugyanis, hogy esetleg újraválasztják. Ordass elutasította a kérésüket.

A hannoveri világgyűlés azután az ott megjelent magyar egyházi vezetők számára kettős kudarcot tartalmazott. Egyfelől lépten-nyomon azt kellett hallaniuk, hogy a küldöttek többségének mennyire hiányzik Ordass Lajos. Az amerikai Augustana Synod [Svéd Evangélikus Egyház] nyugdíjas elnöke a két magyar püspök megszólalása után a következőket mondta: "Mély fájdalom tölti el a szívünket, hogy a Magyarországról jött hang, nem a mi szeretett alelnökünk, Ordass püspök hangja." A másik kudarcélményt ők maguk okozták azzal, hogy a vasfüggöny mögül érkezett egyetlen delegációként elutasították azt, hogy megjelenjenek azon a sajtókonferencián, amelyen kétszáz egyházi személy és világi újságíró vett részt. Tartottak ugyanis a kellemetlen kérdésektől.

1956 nyarán megmozdult Ordass körül

IMÁDKOZZUNK!

Áldott légy, Úr Isten, mennyei Atyánk, hogy életet adtál nekünk és üdvösségre hívtál el minket. Áldott légy, Úr Jézus Krisztus, hogy életedet adtad értünk és bűnbocsánatot szereztél nekünk. Áldott légy, Szentlélek Úr Isten, hogy térítesz és új életre keltesz minket. Áldott légy, Szentháromság egy igaz Isten, most és örökké. Ámen.

az addigi állóvíz. A Finnországban megjelenő "Kotimaa" című lap június 1-i számában megjelent egy írás, amely arról szólt, hogy "Az Ordass-ügyet elő kell venni!" — éspedig az Egyházak Világtanácsa Központi Bizottsága (EVT KB) Magyarországra — Galyatetőre — tervezett ülése idején. Azt, hogy az ő ügyén dolgoznak arról Ordassnak már 1955-ben volt tudomása. Az EVSZ vezetői ugyanis kapcsolatot tartottak egy Magyarországról Olaszországba, majd Angliába került házaspárral, és rajtuk keresztül tájékoztak Ordass helyzetéről. A Brook-házaspár és az EVSZ szervezték meg Ordass szabadon bocsátása után azt a nagyszabású magyarországi segélyakciót is, amelynek vezetője Pietro álnéven maga Ordass Lajos lett. Az EVSZ vezetői terveket kovácsoltak arra vonatkozólag is, hogy a galyatetői konferencia idején személyesen is találkozhassanak Ordass Lajossal. Mivel az evangélikus egyház akkori vezetői tudták azt, hogy Ordassal bizonyos személyek majd találkozni akarnak, ezért megpróbálták elébe vágni a dolgoknak.

Ennek a próbálkozásnak az egyik bizonysítéka Dezséry László 1956. június 18-i — bejelentés nélküli — látogatása Ordass Lajosnál. Két és fél órát beszélgettek két témáról. Az egyik téma a galyatetői konferencia, illetve ezzel kapcsolatosan a Magyarországra érkező személyek némelyikének Ordassnál tervezett látogatása volt. A másik téma viszont a MEE belső helyzete. Az Ordassnál tervezett látogatásokkal kapcsolatosan Dezséry azt kérte, hogy "... a látogatás ne öltön búcsújáró jelleget", a látogatók egyszerre jöjjenek el Ordasshoz! Dezséry azt is kérte, hogy Ordass a maga "más egyház- és nemzetfelfogásával" ne okozzon megbotránkozást a külföldieknek, és ne hozza kellemetlen helyzetbe az itthoni egyházi és politikai vezetőket. Ordass erre az érvelésre azt mondta, hogy ő a saját, az egyház és a nemzet többségének a tapasztalatai alapján fogja elmondani a maga véleményét.

A másik témát — ti., a MEE helyzetét — illetően Ordass nyíltan számon kérte azt, hogy miért folytatnak az egyház vezetői — püspökök, főtítkárok, egyetemes felügyelők, és mások — "egyházellenes tevékenységet". Itt rossz személyi döntésekre, a hi-

toktatás elsorvasztására, és az egyház igazi érdekeivel szembemenetelő egyházvezetői magatartásra gondolt. Azt is elmondta, hogy mennyire visszatetsző volt az, hogy az egyház vezetői a Nagy Imre-féle 1953-as fordulat könnyítéseit sem engedték érvényesülni az egyházban, sőt a saját nimbuszuk növelésén és az egyházi hatalom további központosításán dolgoztak. Közben azt állították, hogy az egyházban óriási a szabadság. A látogatás tehát, amely Dezséry udvariaskodásával, és követeléseiével indult, Ordass vádbeszédével ért véget.

Mivel az Állami Egyházügyi Hivatal (ÁEH) vezetői előre tudták azt, hogy Dezséry látogatása Ordassnál nem diadalmenet lesz, ezért maguk is elhatározták, hogy személyes tapasztalatokat gyűjtenek arra vonatkozólag, hogy mire számíthatnak Ordass és a külföldiek találkozása során. Horváth János ÁEH-elnök a galyatetői konferenciát megelőzően először Miklós Imre társaságában, majd egyedül járt Ordassnál július 11-én illetve július 25-én. Az első találkozás legdöbbenetesebb pillanata az lehetett a két ÁEH-s számára, amikor Ordass a következőket jelentette ki: "... magamat e pillanatig is a magyarországi evangélikus bányakerület tényleges püspökének tekintem. Jogaim és kötelességeim gyakorlásában ugyan ez idő szerint gátolva vagyok."

Azt is elmondta, hogy törvénytelenek az ellene hozott állami s egyházi ítéletek. Horváth János ezen a háttéren arra is rákényszerült, hogy részletesen végighallgassa az Ordassal történeteket éspedig Ordass szemzőgéből. Amikor szóhoz jutott, akkor rákérdezett Ordass politikai állásfoglalására, aki válaszul elmondta, hogy ő priusz-nélküli ember. Azt érzékeltette ezzel, hogy ha a demokráciáról sokat beszélő kormányzat e tekintetben komolyan vette volna a saját kijelentéseit, akkor az ő személyében már 1945-től kezdődően partneri kapcsolatra kész személyt talált volna. Ordassnak az államhatalommal történő találkozása a MEE vezetőinek akkori helyzetében, illetve az országra nehezedő, egyre fokozódó belpolitikai nyomás árnyékában együttesen azt eredményezték, hogy elkezdődött a beszélgetés Ordass világi és egyházi rehabilitációjáról. [Folytatása következik]

Böröcz Enikő ev. lelkész (Budapest)

BEMUTATKOZNAK LEGÚJABB ÖSZTÖNDÍJASAINK

A 2006/2007-es tanévre újabb ösztöndíjasakat köszöntünk. Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia két teológus ösztöndíj odaítélésében kapott kisebb-nagyobb szerepet. A csikágói "Lutheran School of Theology" intézetbe a Fuchs Ösztöndíjon 1992 óta kerülnek magyar ev. lelkészszakos diákok, s a ohio-columbusi "Trinity Lutheran Seminary" intézetbe a Blaho-Miller Ösztöndíjon 2005-tel. Csikágóban fog tanulni a huszadik ösztöndíjas Tóth Katalin, s Columbusban második és harmadik ösztöndíjasként Chikán Katalin és dr. László Virgil. Mindhármukat szeretettel köszöntjük és tanulmányi évükhöz Isten áldását kívánjuk. Most szóljanak ők magukról:

Tóth Katalin

Tóth Katalin vagyok, a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem V. évfolyamot végeztem, 31 éves hallgatója. Vácon születtem és nevelkedtem, istenfélő szülők szeretetével körülvéve, bár szüleim még mindketten egy Vác közeli, 350 lelkes kicsiny, tiszta evangélikus vallású, szlovák ajkú falvacska, Ósagárd szülőttei voltak. Már mindketten nyugdíjas éveiket élik. Kötődésünk a faluhoz és annak gyülekezetéhez máig nagyon erős. Édesapám 30 évig az egyházközség felügyelője volt.

Két bátyámmal — ma már a családjukat nevelő Árpáddal és Zsolttal — Ósagárdon konfirmáltunk és az itteni ifjúsági csoportnak voltunk aktív tagjai. Később évekig én lettem a vezetője az ifjúsági munkának, és egy darabig a vasárnapi gyermek-Intesztiszteletnek is.

Általános iskolába Vácon, gimnáziumba is még részben itt, részben pedig már a Fasori Evangélikus Gimnáziumba jártam.

Mielőtt a teológia lelkész-teológus szakára felvettek, az Élet Szava Bibliaiskolában és a Baptista Teológián tanultam, valamint két évig a váci pszichiátrián, később pedig a Protestáns Missziói Tanulmányi Intézetben dolgoztam. Viszonylag értebben és némi élettapasztalattal, 26 évesen kezdtem meg tehát evangélikus lelkészi tanulmányaimat. Hálás vagyok Istennek, hogy igen jó eredménnyel végeztem mind az öt évet. A most befejeződött tanévben köztársasági ösztöndíjas hallgató voltam.

A teológia mellett szociológiai, politikai és vallástudományi érdeklődésemtől vezérelve tavaly arab nyelvi tanulmányokba is kezdtem az Eötvös Loránd Tudománye-

gyetem Bölcsészettudományi Karán.

A csikágói 10 hónapnak nagy vára-kozással és némi izgalommal nézek elébe. Olyan lehetőség ez az életemben, amiért nem lehetek elég hálás Istennek és azoknak az embereknek, akik anyagi és minden egyéb szükségés oldalról lehetővé tették ezt az ösztöndíjat számunkra.

Végül szeretettel köszöntöm a kedves amerikai magyar testvéreket és kérem, hogy kérjék imádságban Urunkat, hogy a most rám váró csikágói tanév minden örömeivel és esetleges nehézségével Isten dicsőségét és hitbeli-szellemi-tudásbeli épülésemet szolgálja! Köszönöm szépen!

Tóth Katalin, LSTC ösztöndíjas.

Chikán Katalin

Chikán Katalin a nevem, egy magyarországi kis faluból, Patvarcrol származom. 1985. május 7-én Balassagyarmaton születtem. Általános iskolai tanulmányaimat egy balassagyarmati iskola énektagozatos osztályában kezdtem, majd az ötödik osztálytól a Balassi Bálint Gimnázium nyolcévfolyamos osztályába jártam. Igen meghatározó volt az életemben az a nyolc év, hiszen ott kezdtem 10 évesen, és ugyanott is érettségiztem le. Ott tanultam meg az angol nyelv alapjait is, ottani tanárim segítségével mehettem vers- és prózamondó versenyekre. Gimnáziumi tanulmányaim alatt többször eredményesen vettem részt a megyei és az országos, Péchy Blanka által alapított Szép Magyar Beszéd versenyen, ahol jutalomként Kazinczy-éremben részesültem.

Gyermekkoromtól kezdve szeretem a zenét és az éneklést. Hét évig játszottam gordonkán, több énekkarban énekeltem, most trombitán és harmóniumon tanulok játszani. Talán mindezek miatt nyújtott számomra feledhetetlen élményt a muzsikálás, éppen ezért nagyon fontos területnek tartom az egyházenét, mert közösségteremtő ereje tagadhatatlan.

Falusinak tartom magam, ehhez az élethez szoktam. Nagyszüleim, szüleim munkájuk mellett mezőgazdasággal is foglalkoznak, így ebben a környezetben tökéletesen helyezkedik el a patvarci evangélikus filia. Egy falusi közösségben a legtöbb ember ismeri egymást, figyelemmel kísérik és segítik a másik munkáját, életét. Isten elhívására innen indultam el, és kerültem Budapestre az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológus-lelkész szakára 2003-

ban rögtön az érettségi után. Ma is nagy támaszt jelent számomra az itthoni gyülekezetem lelki és bátorító támogatása.

Jelenleg harmadik évemet fejeztem be az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, és készülök a columbusi ösztöndíjra. Mint életlem minden mozzanatát, ezt is Istenre bízom, és neki megköszönve az Ő nevében kezdem el!

Chikán Katalin, TLS ösztöndíjas.

Dr. László Virgil

1980. január 21-én születtem Debrecenben. Édesapám nyugdíjas, édesanyám a megyei kórházban dolgozik. Középiskolai tanulmányaimat az 1538 óta folyamatosan reformmátori szellemben működő Debreceni Református Kollégium Gimnáziumában végeztem 1994 és 1998 között. Ezután az Eötvös Loránd Tudományegyetem

Allam- és Jogtudományi Karán végeztem jogi tanulmányaimat 2003-mal bezárólag.

Ekkor — a már évek óta bensőmben érlelődő indítatásnak és hívásnak engedve — az Evangélikus Hittudományi Egyetemre jelentkeztem, ahol most fejeztem be harmadik tanéveimet. A tanulás mellett egyházunk budapesti középiskolai kollégiumában látok el nevelői feladatokat immár három éve.

Lelki gyökereim a Debreceni Evangélikus Gyülekezethez kötnek, ahova hétfőként jelenleg is hazajárok Budapestről. Örömmel tekintek az óceán túlpártján élő magyar evangélikus testvérekkel való találkozás elé, s kívánom Isten áldását az "Erős Vár" minden kedves olvasójának életére!

Dr. László Virgil, TLS ösztöndíjas.

A 2005/2006-os tanév végével Pethő Judit hazatért Columbusból, míg Szűcs Mária, a nyári szünet után visszaérkezett Csikágóba gyülekezeti gyakorlat végzésére. Isten kegyelmes szeretete kísérje mindketőtök! — Sz.

Még esedékesek az ezévi előfizetések!

ELŐFIZETÉS NAPTÁRI ÉVRE

az USA-ban \$6.00

kanadai címre US\$8.00/CAS12.00

külföldre légipostán US\$15.00

"ERŐS VÁR"

P. O. BOX 770828

LAKEWOOD, OH 44107-0038

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

• Az ügynökkérdésben elsőként a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) határozta el, hogy Tényfeltáró Bizottságot hoz létre az 1945–1990 közötti időszak vizsgálatára. A tavaly májusban szervezett testület a múlt teljes feltárására vállalkozott. Célja a tisztázás, nem az ítélkezés. A bizottság a MEE nemrégiben tartott országos közgyűlésére jelentést készített eddig végzett munkájáról. A beszámoló hangsúlyozza, hogy az állambiztonság szervei ideológiai ellenségnek tekintették, s ezért igyekeztek ellenőrizni az egyházakat. Az evangélikus vezetők és lelkészek között is voltak olyanok, akiket próbáltak — sikerrel vagy sikertelenül — ügynöknek beszervezni; keresték, hogy mivel zsarolhatók és fenyegethetők. Az evangélikus vizsgálat még csak a kezdeteknél tart, de a kutatók már mintegy ötven ügynök fedőnevét tárták fel. Azonosításuk jelenleg is tart, négy egyházi személyről ugyanakkor kétséget kizáróan bizonyítható, hogy tagja volt a ügynökhálózatnak. A négyből hárman püspökként teljesítettek szolgálatot, egy pedig esperesi beosztásban. A bizottság szerint a dokumentumok alapján megállapítható, hogy az ügynöki tevékenység szinte mindenki esetében más-más indítatású volt. Eltérő a jelentések gyakorisága, azok témái, és eltérő az is, hogy a beszervezett személyek milyen mértékben befolyásolták mások sorsát. A markáns különbségek bemutatása az ügynökök pályaképeről készülő tanulmányok feladata lesz.

• Buday Barnabás arnót-újcsanánosi ev. lelkész, 16-os fasori cserkésztszövet a Magyar Cserkészszövetség elnökévé választották.

• Bp.-Ferencvárosban templomához, gyülekezeti házához, s idősök otthonához alapkövet helyezett el ünnepélyesen az ev. gyülekezet.

• A felvidéki Ipolyszakállason a felújított templom ünnepélyes felszentelésén két püspök szolgált együtt, dr. Fabiny Tamás magyar és Osusky Ivan tót ev. püspök.

• Mihályházán új harangtornyot és új imaházat, Tolnanémedin felújított templomot, Zalaistvándon felújított gyülekezeti és ifjúsági házat, Békéscsabán a hat éve ellopott pótlására új, Szeverényi Mihály festőművész alkotta oltárképet vett ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet.

• Bp.-Fasorban Aradi György, Szegeden Makoviczky Gyula az ev. gyülekezet új lelkésze.

• Meghalt Nagy Tibor ny. székesfehérvári ev. lelkész.

• Csorbáné Farkas Zsófiát, Körmendi Pet-

ra Kornéliát, Szabó Bertalan Pétert a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben Ittész János püspök – Kovács Áront, Zsugyel-Klenovics Katalint, Pelikán Andrást, Simon Attilát az Északi Egyházkerületben dr. Fabiny Tamás püspök – Gáncs Tamást, Szabó Andrást, Szántó Enikőt, Tóth-Mérei Zoltánné Mónus Györgyit a bp.-deákteri templomban dr. Fabiny Tamás és Gáncs Péter püspök szentelte lelkésszé.

• A Bp.-Fasori Evangélikus Gimnázium lapjából, a "Fasori Hírmondó"-ból idézzük az új igazgató, dr. Ódor László beköszöntőjének egyik részletét: "A szülők és a diákság számára is jól áttekinthető iskolai rendszert, átlátható pénzügyi helyzetet fogunk teremteni és fenntartani. nem vitatjuk, hogy a korábbi visszasságok nem hagyták érintetlenül az oktatás színvonalát. Ez a megállapítás áll mind a tantestületre, mind a diákságra. Ebben a tekintetben is eltökélt szándékunk a régi Fasor újátrementése. Jól tudjuk, hogy a szülők és tanárok összefogása, rendezett viszonya nélkül ez elképzelhetetlen. Kérjük hát tisztelettel a szülők bizalmát, hogy jó képességű gyermekeiket gondjainkra bízzák, s bizton állíthatom, hogy megfelelő szaktudással, figyelemmel, és szeretettel fogjuk fogadni őket. A világban eligazodni tudó, boldog, életfelfogásukban is hitükben bizonyos felnőttekké szeretnénk nevelni őket. Tudjuk, hogy ez csak komoly, elkötelezett tanári gárdára s a szülői felelősségre építve lehetséges."

• Dr. Csepregi András ev. lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Nyíregyházi Hittanárképző Tagozatának a tagozatvezető docense július 17-től az Oktatási és Kulturális Minisztérium Egyházi Kapcsolatok Titkárságának a vezetője főtanácsadói címmel, államtitkári rangban. Dr. Csepregi András 1987-ben szerzett lelkészi diplomát, doktori disszertációját a brit Durhami Egyetemen védte meg. Mielőtt az Ev. Hittud. Egyetemhez került, Györkönyben, majd Bp.-Kelenföldön szolgált lelkészként.

• Békéscsaba-Erzsébethelyen temploma építésének 130. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet.

• Először: A Magyarországi Evangélikus Egyházban, a Vasi Ev. Egyházmegegyében először választottak lelkésznőt esperessé, Rostáné Piri Magdolna személyében — a Déli Ev. Egyházkerületben először választottak nőt egyházkerületi felügyelőnek, Radosné Lengyel Annát, s vele először kerül nő az országos egyház elnökségébe.

• A kollektív felelősségre vonás címén 1946 elejétől 1948 közepéig mintegy kétszáz-

ezer magyarországi német kényszerült szülőföldje elhagyására. A folyamat Budaörsön 1946. január 19-én vette kezdetét. A hazai németek több mint fél évszázaddal ezelőtti kitelepítésének emlékére júniusban emlékhelyet és emlékművet avattak a budaörsi Ötemetőben. A szobrot — melyet a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának a megbízásából Menasági Péter készített — a leleplezés után Erdő Péter r.k. bíborosérsek és Krähling Dániel ev. lelkész áldotta meg.

• Az Északi Ev.- Egyházkerület felügyelőjévé Benczur László építész választották meg (második ciklusra).

• Az Erdélyi [Magyar] Ev.-Lutheránus Egyházban a Brassói Ev. Egyházmegegye megalakulásának a 120. évfordulóját ünnepelték. Tizenegy barcasági magyar ev. gyülekezet önálló egyházmegegyét alkotva 1886. március 25-én hivatalosan kivált a Szász Evangélikus Egyház kötelékéből, s felvételt kért és nyert az akkori Tiszai Ev. Egyházkerületbe, ahová kilencedik esperességeként sorolták be. A tizenegy alapító gyülekezet: Apáca, Barcaújfalu, Brassó, Bácsfalu, Csernátfalu, Hosszúfalu, Krizba, Pürkerek, Tatrang, Türkös, és Zajzon.

• Az Evangélikus Hittudományi Egyetem júniusi évzáró ünnepén kitüntették arany oklevéllel az 1956-ban végzett Havasi Kálmánt, Magyar Lászlót, Missura Tibort, Puskás Jánost – gyémánt oklevéllel az 1946-ban végzett Bokon Lajost, Dávid Jánost, +Garami Lajost, dr. Selmeczi Jánost, D. Terray Lászlót – vas oklevéllel az 1941-ben végzett Tekus Ottót – rubin oklevéllel az 1936-ban végzett Nagy Tibort, +Tessényi Kornélt, Zámolyi Gyulát. A lelkészszakon tizenötöt és a hittanári szakon (többféle kategóriát összesítve) tizenkilencen végeztek. Joób Máté és Orosz Viktor ev. lelkészeket doktorrá avatták.

• Megjelent néhai D. dr. Vajta Vilmos "A diakóniai teológia a magyar társadalmi rendszerben" c. könyve. Eredetileg német nyelven adták ki, az ún. "diakóniai teológia" kritikáját tartalmazta, melyért még életében tudományos illetékességét kíméletlenül megkérdőjelezték. Vajta Vilmos a II. világháború idején került Svédországba, ott élt, az Ev. Világszövetségben a teológiai főosztály igazgatója, a teológiai kutatóintézet vezető professzora, s a Külföldi [Nyugateurópai] Magyar Ev. Lelki gondozók Munkaközössége elnöke is volt. 1998-ban halt meg.

• Megjelent a hazai Evangélikus Énekeskönyv legújabb kiadása Ez az előzőhöz képest jobbára technikai változtatásokat
—————*folytatva a 8. oldalon*—————

GYÜLEKEZETI HÍREK

Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia
Elnök: Bernhardt Béla főesperes
1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107
Tel.: (216) 221-3178
E-mail: AMEvKo@sbcglobal.net

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: Juhász-Shepherd Ferenc
Templom és lelkészi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074.
Vasárnapi Istentisztelet de. 10:15 órakor, angol-magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonja 561-7316. A lelkész telefonszáma: 941-2212.

A gyülekezet fennállásának 100. évfordulóját október 1-én tervezi megünnepelni. Istentisztelet de. 11-kor, díszebéd du. 1-kor kezdődik.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul, Gyermekestentisztelettel is. Úrvacsoraosztás a hó első vasárnapján és ünnepnapokon.

TORONTO

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: 116 Bond Street. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street, Cleveland, OH 44102-4601, USA; tel. (216) 961-6895. Felügyelő: Dr. Mekis Éva, 34 Langbourne Pl., North York, ON M3B 1A9 (minden posta ideküldendő); tel. (416) 441-9300. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hó 2. és 4. vasárnapján du. 4-kor.

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

— folytatva a 7. oldalról —

tartalmaz. Továbbá feltűnhet, hogy a külföldi ének- vagy dallamszerzők nevét az eddig használatos magyar névrendtől eltérően az eredeti formájukban közlik (Bach János Sebestyént felváltotta Johann Sebastian Bach, stb., stb..)

• Ugyancsak megjelent Gritsch Erich W. ny. amerikai ev. teol. professzor "Isten udvari bolondja – Luther Márton korunk perspektívájából" c. könyve, melyet Böröcz Enikő ev. lelkész, tudományos munkatárs fordított magyarra. A könyv három főrészen — Történelmi arcél, Nyugtalanító hagyaték, és Ökumenikus örökség címmel — Luther működését, problematikusan megnyilatkozásait, és keresztközpontú teológiáját taglalja, boncolgatja.

• Az Erdélyi [Magyar] Ev.-Lutheránus Egyház testvéregyházi kapcsolatot tart a dániai Haderslevi Ev. Egyházkerülettel. Ennek mélyítésére és erősítésére nemrég hattagú küldöttsége látogatott Dániába, Adorjáni Dezső Zoltán püspök vezetésével. A látogatás tulajdonképpen viszonzotta a dán egyházkerület püspökének, Arend Niels Henriknek és az egyházkerületi testvéregyházi bizottság elnöke többszörös erdélyi látogatását.

Ev. Élet & al.

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

2006 SZEPTEMBER

1. Lukács 22:54-62 – 1Kronikák 19:1-15
2. Ézsaiás 26:1-6 – Kronikák 19:26-20:8

PÜNKÖSD UTÁNI 13. VASÁRNAP

Heti ige: Ézsaiás 42:3

3. Jakab 1:17-27 – Márk 7:1-23
4. Máté 9:27-34 – 1Kronikák 21:1-14
5. 4Mózes 12:1-15 – 1Kron. 21:15-22:1
6. Máté 17:14-21 – 1Kronikák 22:2-19
7. Jakab 5:13-16 – 1Kronikák 28:1-1
8. Lukács 23:6-12 – 1Kronikák 29:1-22
9. Ézsaiás 57:15-19 – 2Kronikák 1:1-17

PÜNKÖSD UTÁNI 14. VASÁRNAP

Heti ige: Máté 25:40

10. Jakab 32:1-17 – Márk 7:24-37
11. 5Mózes 5:1-11 – 2Kronikák 1:18-2:17
12. Ámós 5:4-15 – 2Kronikák 3:1-17
13. 5Mózes 24:10-22 – 2Kronikák 5:1-14
14. Ap.Csel. 4:32-37 – 2Kronikák 6:1-21
15. Máté 26:47-56 – 2Kronikák 6:22-42
16. Judás 1-2,20-25 – 2Kronikák 7:1-10

PÜNKÖSD UTÁNI 15. VASÁRNAP

Heti ige: Zsoltár 103:2

17. Jakab 3:1-12 – Márk 8:27-38
18. 2Timóteus 1:1-7 – 2Kronikák 7:11-22
19. János 9:24-41 – 2Kron. 9:1-12,29-30
20. Filemon 1-22 – 2Kronikák 12:1-16
21. Máté apostol emléknapja
Efezus 2:4-10 – Máté 9:9-13
22. János 13:31-35 – 2Kronikák 18:1-27
23. 54. Zsoltár – 2Kronikák 18:28-19:3

PÜNKÖSD UTÁNI 16. VASÁRNAP

Heti ige: 1Péter 5:7

24. Jakab 3:13-18 – Márk 9:30-37
25. Filippi 4:8-14 – 2Kronikák 20:1-26
26. 1Timóteus 6:3-11 – 2Kronikák 26:1-23
27. Ap.Csel. 27:33-44 – 2Kron. 28:1-15
28. Lukács 10:38-42 – 2Kron. 28:16-27
29. Mihály arkangyal's az angyalok emlékezete
Jelenések 12:7-2 – Lukács 10:17-20

30. 1Mózes 16:6-14 – 2Kronikák 34:1-21

2006 OKTÓBER

PÜNKÖSD UTÁNI 17. VASÁRNAP

Heti ige: 2Timóteus 1:10

1. Jakab 5:13-20 – Márk 9:38-50
2. Róma 6:18-23 – 2Kronikák 34:22-33
3. Ap.Csel. 21:8-14 – 2Kronikák 35:1-19
4. 116. Zsoltár – 2Kronikák 35:20-27
5. Filippi 1:19-26 – 2Kronikák 36:1-10
6. János 18:3-9 – 2Kronikák 36:11-21
7. Márk 9:1-10 – 2Kronikák 36:22-23

PÜNKÖSD UTÁNI 18. VASÁRNAP

Heti ige: 1János 5.4

8. Zsidók 1:1-4; 2:5-12 – Márk 10:2-16
9. Márk 5:24-34 – Eszter 1:1-22
10. Jakab 1:1-13 – Eszter 2:1-18
11. Lukács 7:1-10 – Eszter 2:19-3:6
12. Ap.Csel. 5:34-42 – Eszter 3:7-15
13. János 19:28-30 – Eszter 4:1-7
14. Máté 14:22-33 – Eszter 5:1-14

PÜNKÖSD UTÁNI 19. VASÁRNAP

Heti ige: 1János 4:21

15. Zsidók 4:12-16 – Márk 10:17-31
16. 1Tesszalonika 4:9-12 – Eszter 6:1-13
17. 1Timóteus 1:1-11 – Eszter 6:14-7:10
18. Énekek Éneke 8:4-7 – Eszter 8:1-17
19. Ap.Csel. 6:1-7 – Eszter 9:1-19
20. Lukács 23:32-34 – Eszter 9:20-28
21. Máté 5:17-24 – Eszter 9:29-10:3

PÜNKÖSD UTÁNI 20. VASÁRNAP

Heti ige: Jeremiás 17:14

22. Zsidók 5:1-10 – Márk 10:35-45
23. Zsoltár 119:49-56 – Jelenések 1:1-8
24. Lukács 5:12-16 – Jelenések 1:9-20
25. Prédikátor 12:1-8 – Jelenések 12:1-6
26. Márk 6:7-13 – Jelenések 12:7-12
27. Máté 27:39-44 – Jelenések 13:1-18
28. Simon és Judás apostol emléknapja
1János 4:1-6 – János 14:21-27

PÜNKÖSD UTÁNI 21. VASÁRNAP

Heti ige: Mikeás 6:8

29. Zsidók 7:23-28 – Márk 10:46-52
30. 2Mózes 23:10-16 – Jelenések 14:1-5
31. A REFORMÁCIÓ ÜNNEPE
Róma 3:19-28 – János 8:31-36 L&RCL

LEGKÖZELEBBI LAPZÁRTA 2006. SZEPTEMBER 10-ÉN!

ERŐS VÁR
PO BOX 770828
LAKEWOOD OH 44107-0038

ADDRESS SERVICE REQUESTED

PERIODICALS
POSTAGE
PAID
CLEVELAND, OHIO

ELŐFIZETÉSE
LEJÁRT-E?

0003 CC
MRS GABOR BRACHNA
4211 VIRGINIA DR
FAIRVIEW PARK OH 44126-1755